

Bridge Service Arbitrair

Verschijnt onregelmatig

5 november 2018 nr. 172

Voor arbiters en bridgers die correct en met plezier willen arbitrereren en bridgen

Voor vragen, arbitrage, middeling en advies:
rob.stravers128@gmail.com

Redactie:

Carolien de Koomen, Ron Jedema, Siger Seinen en Rob Stravers, eindredactie

Arbitrair is gratis!

Alleen als je echt heel graag een bedrag wilt overmaken, mág je dat doen, naar: rekeningnummer: NL76ABNA0549444440 t.n.v. R.A.M. Stravers (voor overmaking uit een ander land: BIC-code: ABNANL2A. Opgelet! Bijdragen zijn alleen toegestaan over reeds gepubliceerd werk! En elke cent gaat in de 'Bridgepot'.

Reeds verschenen nummers inzien: www.bridgeservice.nl

Eindejaar bridgedrive en diner

Eind december wordt de Bridgepot geleeft. Van dat geld bridge en dineer ik dan met het volledige Bridge Serviceteam. Winst wil ik niet maken; als de pot het toelaat breiden we het aantal deelnemers uit met het inloten van zoveel mogelijk donateurs.

Inhoud

Terwijl nog veel reacties binnenstromen over de 'Alternatieve Alerteerregeling', werp ik alvast deze Arbitrair de wereld in.

Met de openingsvraag over de uitkomstkaartgrens van gespeeld.

Daarnaast leggen we een serie spelregelvragen met antwoorden op het bord, en uiteraard een greep uit de ontvangen arbitrale vraagstukken.

Veel plezier ermee!

Openingsvraagstuk Arbitrair

Gegeven

Zuid is leider, **west** moet uitkomen.

- West pakt een bepaalde kaart vast, die zit nog in de waaier.
- Trekt die uit de waaier en laat die even zweven tussen waaier en hand.
- Gaat met zijn hand naar de tafel, waardoor die kaart – met nog steeds de beeldzijde onzichtbaar – de tafel raakt.
- Zijn partner (oost) stelt een vraag over het biedverloop.
- De leider beantwoordt die vraag.
- Daarna geeft oost aan west toestemming om de uitkomstkaart open te leggen.
- West bedenkt zich echter en wil de uitkomstkaart vervangen.

Vraag:

Na welke handeling mag de uitkomstkaart NIET meer terug in de hand zonder tussenkomst van de wedstrijdleider?

De ontvangen 124 antwoorden:

Epiloog

De verscheidenheid in de ontvangen antwoorden (geen absolute meerderheid voor één grens) is verklaarbaar. In de spelregels staat namelijk geen handeling waarmee de uitkomstkaart 'is gespeeld', dus niet meer terug mag zonder toestemming van de wedstrijdleider.

Tot de wetgevende macht daar een uitspraak over doet, zul je als arbiter toch een – liefst eenduidige – grens moeten hanteren. Wij denken aan drie grenzen.

De uitkomstkaart mag zonder toestemming van de wedstrijdleider **niet** meer terug als:

- a. de beeldzijde is getoond.
- b. de uitkomer met zijn beweging of (vragende) blik, duidelijk maakt dat hij met die kaart wil uitkomen.
- c. de partner een vraag stelt over het biedverloop.

Daarmee vervalt de grens – het (nagenoeg) raken van de tafel – die het meest werd genoemd. Dat voorkomt een discussie over 'nagenoeg raken'. Want juist de uitkomstkaart wordt meestal vastgehouden tot de verkregen toestemming van de partner, waardoor deze de tafel helemaal niet raakt.

Toegegeven, een discussie over de grens tussen 'niet' en 'nagenoeg wél', kan de wachttijd tot de volgende wissel uitstekend vullen.

Gezocht: nieuwe druk van de ArbitreerWijzer

Een reeds lang brandende vraag: is er een boekje met stroomschema's in de maak of in de planning? En zo ja, wanneer kan ik dat kopen?

Ron:

In 2010 is het boekje "ArbitreerWijzer" uitgegeven. Dat was gebaseerd op de spelregels van 2007. In 2017 is de arbitreerwijzer in app vorm uitgekomen, zowel voor apple als android. Per september 2017 is de app aangepast voor de nieuwe spelregels en de app bezitters kregen automatisch een update.

Je kunt de app gratis downloaden vanuit de appstore/playstore.

Eenmalig registreren bij de NBB en daarna kun je de app onbeperkt gebruiken.

Naast de stroomschema's (in vraag en antwoordvorm) zit het complete spelregelboekje en een aantal reglementen in de app en ook nog een stel tips voor de arbiters.

Enige voorwaarde is dat je een smartphone hebt.

Vanwege de kosten en onmogelijk onderhoud bij wijziging in de regels is het boekje niet meer verkrijgbaar.

ONTVANGEN VRAGEN ARTIKELEN ARBITRAGE

o.a. Interpretatie van de artikelen

Artikel 5 Verandering van windrichting

Is de windrichting uniek?

Je begint als N. Mag je dan wel Z worden een volgende tafel?

Dat gebeurt vaak op een club, even het bord verleggen, goed voor NZ, maar net anders voor OW. Bord verleggen mag niet, maar gebeurt wel.

Ron:

Wat wel of niet aan tafel gebeurt maakt niet uit voor het toepassen van de spelregels. Als je in een zitting bij een NZ windrichting Noord gaat zitten, moet je tijdens de hele zitting bij NZ steeds Noord gaan zitten. Idem voor OW. Er is geen verplichting om, als je eenmaal Noord bent gaan zitten, Oost te gaan zitten bij een OW windrichting.

13C Overtollige kaart

Geen AS, tenzij een **dergelijke** kaart in een reeds voltooide slag gespeeld werd.

AS als de kaart gespeeld is in een voltooide slag.

Graag wil ik weten of ik het goed begrijp!

Iemand heeft dus 14 kaarten in de hand en heeft dat niet in de gaten.

- **Zelfde kaart eerste keer gespeeld door iemand anders**

Als de eerste keer de dubbele kaart wordt gespeeld door iemand anders, is er toch niets aan de hand? Merkt de 14-kaart-man het, dan wordt het nog hersteld.

Ron:

Klopt, zolang de slag niet is voltooid.

- **Eerste keer gespeeld door iemand anders en later door de 14-kaarten persoon**

Als in een latere slag de 14-kaarten-man alsnog de overtollige kaart bijspeelt en het wordt dan opgemerkt, kan het ook nog hersteld worden.

Ron:

Inderdaad.

- **Eerste keer gespeeld door de man, die de kaart overtollig heeft, maar het niet weet.**

Als tijdens het spelen van die kaart iemand anders opmerkt: Dat kan niet, want die kaart heb ik ook. De slag is nog niet voltooid. Dan wordt de kaart verwijderd en is er verder geen rechtzetting? *Ook niet dat iedereen weet, dat die ander die bewuste kaart had? Dat kan de partner of een tegenspeler zijn! Maakt niet uit?*

Ron:

De spelregels hebben het niet over de man die iets roept. Het zou toch wel heel zuur zijn als je de tegenstander attendeert op een onregelmatigheid (die vanwege jouw actie niet verder bestraft wordt) en je nu ineens een voorspeelstraf zou krijgen. De spelregels zeggen "verder zonder verdere rechtzetting"

- **Eerste keer gespeeld door de man, die de kaart overtollig heeft, maar het niet weet.**

Niemand merkt iets op.

De slag wordt voltooid. Alle kaarten van die slag liggen dicht voor ieder.

Maar er is nog niet uitgekomen voor de volgende slag.

Als men het zich dan realiseert, toch AS????

Volgens het boekje zou een AS moeten volgen.

Ron:

Inderdaad, slag voltooid, dus AS.

100% AS als er daarna in een volgende slag gespeeld wordt.

13d Na afloop van het spelen.

Extra kaart ontdekt na het spelen, maar 14-12

Meestal ontdek je 14-12 bij de laatste kaarten. Want dan heeft iemand een kaart teveel en een ander is door zijn kaarten heen.

Dat lijkt mij niet na afloop.

Wat is **na afloop**?

Ron:

Bij het neerleggen van de kaarten van de 13^e slag

Wil dat zeggen, dat iemand dan bewust claimt en zijn kaarten terug stopt in het bord?

Ron:

Je mag je overtreding niet verdoezelen door te claimen en je kaarten op te ruimen. Bij een claim moet je je kaarten open op tafel leggen en dan zal iedereen wel die 14^e kaart zien.

Zodat de mensen daarna weer 14-12 krijgen?

Ron:

Als je je niet bewust bent van die 14^e kaart en je claimt omdat dat logisch is, is er niets aan de hand en zit inderdaad de volgende speler met 14 kaarten en dan is weer 13D van toepassing.

Artikel 23 Vergelijkbare bieding???

Vragen over vergelijkbare biedingen als het een **deelverzameling** is. De Weko zou er nog op terug komen, maar ik heb er nog niet veel over kunnen vinden!
Het is een lastig probleem.
Kunnen jullie daar aandacht aan besteden?

Ron:

Deelverzameling is een moeilijk begrip. Het is de bedoeling dat je bij een vergelijkbare bieding een bieding doet die nauwkeuriger is dan de originele bieding, omdat de originele bieding meer mogelijkheden kende.

Stel je biedt 1♥, maar rechts heeft 1SA geopend. 2♥ is volgens je systeemkaart Multi-Landy (5 kaart harten en 4 kaart laag). Dan is die 2♥ een deelverzameling van de mogelijke harten biedingen.

Rob:

Met de huidige spelregeltekst is dit inderdaad een lastig probleem. Niet omdat ik de auteur ben, maar wel vanwege de gemakkelijke toepasbaarheid én in de lijn van de Spelregelstrekking, pleit ik voor de toepassing zoals die in 'Perfect Rechtgezet' wordt aanbevolen.

De omschrijving 'vergelijkbaar' is lijkt mij misleidend. Want als we het met elkaar eens zijn dat de informatie van de ingetrokken bieding vrijwel niets mag toevoegen aan de vervangende bieding, geldt ook daarvoor 'vergelijkbaar'.

Daarnaast is het ook mogelijk – zeker als de partner zijn hand nauwkeurig heeft omschreven, zoals na een 1SA-opening) – dat met de vervangende bieding initiatief wordt genomen. Dan is de informatie van de ingetrokken bieding in negen van de tien gevallen niet van belang. En als dat wél zo zou zijn, kan de arbiter altijd nog achteraf vaststellen of de niet-overtredende partij door de onregelmatigheid is benadeeld, en dat nadeel opheffen.

Los daarvan vrees ik, dat het voor veel arbiters op de gewone bridgeclub lastiger zal zijn om vast te stellen of een vervangende bieding wel of niet vergelijkbaar is, dan de vervanging toe te staan (met het dringende advies aan de partner om zelfs niet de suggestie te wekken dat hij de informatie van de ingetrokken bieding te gebruiken), en achteraf (desgewenst) te controleren of de niet-overtredende partij is benadeeld door de onregelmatigheid.

En de vragensteller heeft gelijk, de Weko denkt actief na over nadere richtlijnen. Dit seizoen mogen we de uitslag daarvan verwachten. In de tussentijd pleit ik voor een zeer ruime toepassing van 'vergelijkbaar'.

Artikel 25

Voorbeeld: Mag dat??Of valt dit onder A2

Openaar	Volgbieder	Partner
1SA	Doublet	2♣ Gealverteerd door partner!

2♣ is transfer voor ruiten. Partner realiseert zich, dat hij redoublet had moeten bieden voor de klaveren. Transferprobleem ontdekt. Redoublet is andere vakje.

Ron:

Dus geen grijpfout

Openaar	Volgbieder	Partner
1SA	Doublet	2♦ Gealverteerd door partner!

Partner bedoelde 2♣, want hij had wel ruiten, 2♦ betekent harten. klaver en ruiten is hetzelfde vakje, maar het onderliggende transferprobleem is hetzelfde!

Ron:

Belangrijk is dat de arbiter de speler apart neemt en erachter probeert te komen wat de speler wilde bieden toen hij het 2♦-kaartje pakte. Veel spelers zijn opvallend eerlijk, overigens. En als hij meldt dat hij van begin af aan het 2♣-kaartje wilde pakken, mag hij dat van mij veranderen. Als hij van gedachten veranderde, komt het niet door de keuring.

Denkfout of mechanische fout. Je bent je bewust geworden van de wijziging door het alert van partner. Maar dat mag volgens 25A3.

Ron:

Alleen de mechanische fout.

Bij twijfel wijziging niet toestaan.

25B Niet toegestane wijziging mag wel door LT worden geaccepteerd.

Rob:

Mijn eerste antwoord zou zijn:

'Op het moment van bieden wilde partner ook echt 2♣ bieden. Van artikel 25A1 (het 2♣-bod vervangen door een andere bieding) kan dan geen sprake zijn.'

Volgens mij is een grijpfout niet het enige criterium voor wel of niet mogen vervangen. Want als dat zo is, zou 'het niet bieden wat een speler wilde bieden', in lid A1, kunnen worden geschrapt.

Mijn tweede antwoord:

Buiten gehoorsafstand van de drie tafelenoten vraag ik aan 'Partner' waarom hij het 2♦-kaartje pakte. Alleen als zijn antwoord mij ervan overtuigt dat hij geen moment 2♦ had willen bieden, sta ik verandering toe.

Het enige verschil met Rons antwoord is, dat niet louter de tekst van 'Partner' voor mij beslissend is.

Artikel 26

Ingetrokken bieding wordt vervangen door een niet vergelijkbare bieding:
En zij worden tegenspeler.
Leider mag de eerste keer, dat de partner van de overtreder moet voorspelen of uitkomen één kleur verbieden om voor te spelen, die **niet** aangeduid werd door de overtreder in het reglementaire bieden.

Voorbeeld: tegenspeler biedt 1♠

- a. en vervangt dat door 2♥. Harten is aangeduid.
Mag de leider schoppen, klaveren of ruiten verbieden?
- b. en vervangt 1♠ door 1SA. Geen enkele kleur aangeduid.
Mag de leider elke kleur verbieden?

Ron:

- a. Schoppen is ingetrokken, dus alleen harten in het reguliere biedverloop.
Leider mag dus inderdaad alles verbieden behalve harten.
- b. Inderdaad.

Artikel 47 E

De juiste speler komt dicht uit.
Partner mag nog vragen stellen.
Dummy legt kaarten al op tafel. Dat is niet juist, maar het gebeurt
Dummy ligt open, maar de uitkomer heeft zijn kaart nog dicht.
De uitkomer **moet** nu zijn kaart openleggen en er wordt verder gespeeld?

Ron:

Nadat de uitkomst is opgelegd, legt dummy zijn kaarten open.
Dummy is dus te vroeg. Als blijkt dat er foute uitleg is geweest, mag de (dichte) uitleg worden teruggenomen en een andere kaart worden uitgekomen.

Later blijkt foutieve uitleg, als partner aan de beurt is en nog vragen stelt.
Eerst doorspelen en dan kijken of er nadeel is? en AS?
(En een waarschuwing voor de dummy.)

Ron:

Waarom? In de dummy verandert er niets en niemand heeft de originele uitkomstkaart gezien.
Je moet inderdaad de dummy wel even melden, dat de kaarten pas open gaan nadat de uitkomst is opgelegd.

Nieuwe Dossiers

Hoe mooi een verzaking in de 12^e slag kan zijn

Met nog twee slagen te gaan is **west** aan slag.

	Leider noord	
	♠ –	
	♥ 6	
	♦ 6	
	♣ –	
♠ 7		♠ 10
♥ –		♥ –
♦ 9		♦ 5
♣ –		♣ –
	Dummy zuid	
	♠ 8	
	♥ 3	
	♦ –	
	♣ –	

West begint de 12^e slag met ♦9.

Leider noord dacht: *Ik troef deze in dummy, dan is de laatste slag voor mijn troef*, waarop hij in de hand troeft en zegt dat hij schoppen uit dummy speelt.

De verzaking wordt dan ontdekt.

Deze moet – volgens artikel 62D worden hersteld.

West speelt weer ♦9, leider noord bekent en wil troeven in zuid.

West protesteert met als argument dat noord daarvoor heeft gezegd (bij de verzaking): 'Speel maar de schoppen uit de dummy.'

Mijn beslissing was dat de leider uit de dummy mocht spelen wat hij wou, maar ik vond de tekst bij art 12 niet 100% duidelijk: er staat dat de verzaking moet worden hersteld maar er staat niets over of dat alleen voor de kaart vd leider geldt (in dit geval) en of de kaart vd dummy (in dit geval) moet zijn zoals voorgesteld, dus in dit geval de schoppenkaart.

Vind jij de tekst van art 62D duidelijk genoeg dat daaruit blijkt dat ALLE kaarten weer van tafel moeten, óf kun je er ook uit lezen dat onder "hersteld worden" verstaan kan worden dat alleen de verzakende persoon zijn kaart mag corrigeren??

Rob:

Artikel 62D scheidt inderdaad geen duidelijkheid. Dat doet wél de tekst erboven: 62C. Alleen een speler van de niet-overtredende partij mag zijn gespeelde kaart corrigeren. Dus heeft de leider pech; de schoppenkaart van dummy blijft gespeeld.

Wel kun je OW wijzen op hun recht jou te vragen geen rechtzetting toe te passen. Omdat voor vriend en vijand vast staat wat de leider wilde doen. Maar het is ook het goed recht van OW om van dat recht af te zien. De leider moet nu eenmaal scherp blijven t/m de laatste slag!

ARTIKEL 62

Herstel van een verzaking

A. *Verzaking moet hersteld worden*

Een speler moet zijn verzaking herstellen indien de aandacht erop gevestigd is voordat de verzaking voldongen wordt.

B. *Een verzaking herstellen*

Om een verzaking te herstellen neemt de overtreder de kaart die hij speelde, terug en vervangt deze door een reglementaire kaart.

1. De teruggenomen kaart wordt een grote strafkaart (zie **artikel 50**) indien ze uit een niet-openliggende hand van een tegenspeler werd gespeeld.
2. De kaart mag zonder verdere rechtzetting worden teruggenomen indien ze uit de hand van de leider (onderhevig aan **artikel 43B2b**) of van de blinde werd gespeeld of indien het een openliggende kaart van een tegenspeler was.
3. Als beide partijen verzaken in dezelfde slag en slechts één partij gespeeld heeft in de volgende slag, moeten beide verzakingen hersteld worden (zie **artikel 16C2**).

Elke door een tegenspeler teruggenomen kaart wordt een strafkaart.

C. *Volgende kaarten in die slag gespeeld*

1. Iedere speler van de niet-overtredende partij mag elke kaart terugnemen die hij heeft gespeeld ná de verzaking maar vóórdat de aandacht erop was gevestigd (zie **artikel 16C**).
2. Nadat een niet in overtreding zijnde speler aldus een kaart terugneemt, mag de opvolgende speler van de overtreder partij zijn gespeelde kaart eveneens terugnemen. Betreft dit een tegenspeler, dan wordt deze kaart een strafkaart en (zie **artikel 16C**).
3. Als beide partijen verzaken in dezelfde slag en slechts één partij gespeeld heeft in de volgende slag, moeten beide verzakingen hersteld worden (zie **artikel 16C2**). Elke door een tegenspeler teruggenomen kaart wordt een strafkaart.

D. *Verzaking in de twaalfde slag*

1. In de twaalfde slag moet een verzaking, ook al is ze voldongen, hersteld worden indien ze ontdekt wordt voordat de vier handen in het bord zijn teruggestoken.
2. Indien een tegenspeler verzaakt in de twaalfde slag voordat zijn partner aan de beurt is om in die slag te spelen is **artikel 16C** van toepassing.

© NBB. Officiële spelregels voor bridge, toelichting onder auspiciën van de Nederlandse Bridge

Rob:

Allereerst mijn oprechte complimenten voor de 'toon' waarop zuid zijn gevoel en wens omschrijft. En dat is ook meteen het enige wat ik over deze zaak inhoudelijk kan opmerken.

Ik neem tenminste aan dat de arbiter buiten gehoorsafstand van de tafel vaststelde dat oost geen moment doublet had willen neerleggen maar 1♥. Doublet is dan een onbedoelde bieding, die inderdaad mag worden gecorrigeerd in de bieding die oost al direct van plan was.

In dat geval is niet artikel 25B aan de orde maar artikel 25A en mag jij inderdaad jouw eerdere 'pas' veranderen als je dat wenst.

Het voorkomt verwarring als de arbiter bij zijn uitspraak benadrukt dat het doublet volstrekt onbedoeld was, en dat hij daarom artikel 25A toepast.

Stel nu even dat de arbiter zich vergiste; en **ten onrechte** oost zijn doublet liet corrigeren. Dan moeten we vaststellen of het resultaat door die arbiterfout is benadeeld.

Als het doublet van oost dan minstens een 4-kaart belooft in de beide hoge kleuren, zullen OW ook in 4♥ eindigen, het is dan voor NZ net zo risicovol om 4♥ met 5♦ uit te nemen als zonder het doublet.

Ik zie dus geen reden voor aanpassing van het resultaat; ondanks dat ik niet weet met hoeveel 'overslagen' 5♦ is gemaakt ☺.

Ron:

Rob en ik zijn het zo af en toe niet met elkaar eens en dit is zo'n keer. Volgens de spelregels van 2017 is artikel 25A (de onbedoelde bieding) uitsluitend van toepassing bij een misgreep of een spreekfout. De misgreep is over het algemeen een duim breedte in de biedingbox. Het doublet kaartje komt uit een heel andere sectie dan 1 harten en kan dus geen misgreep zijn. Op het moment dat die speler het doublet kaartje pakte, was het weldegelijk de bedoeling om dat kaartje te spelen en pas toen ze het hele veld overzag, kwam ze tot de conclusie dat dit niet de juiste actie was. En dan mag het doublet niet terug.

nu is er één probleem: de arbiter nam haar van tafel en zij heeft kennelijk de arbiter ervan overtuigd dat het een mechanische fout was en de arbiter heeft hiermee ingestemd. Eerlijk gezegd kan ik me geen situatie voorstellen dat dit een mechanische fout kan zijn, maar de arbiter heeft dat kennelijk wel als zodanig beoordeeld.

Uiteraard kun je protest aantekenen en de protestcommissie zal de beslissing van de arbiter heroverwegen. Dan gaan we ervan uit, dat het doublet blijft liggen en dan ben ik het wel met Rob eens, dat ze waarschijnlijk toch wel in die 4 harten terecht komen en jullie dan met 5 ruiten uitnemen. Maar van die "waarschijnlijk" optie kan de protestcommissie besluiten een gewogen score toe te passen naar gelang de mogelijkheden en de kansen daarop.

Rob:

Ik kan mij voorstellen dat je door het ogenschijnlijke verschil van inzicht tussen Ron en mij op z'n minst gaat twijfelen.

Ogenschijnlijk verschil, omdat we het in wezen toch wel met elkaar eens zullen zijn. Ik gaf je al het advies om aan oost te vragen waarom hij het doubletkaartje neerlegde. Grote kans dat met het antwoord het doek al valt ☺.

Maar voordat ik de onderbouwing van de arbiter heb gehoord over diens oordeel, wacht ik met zagen. Stel dat het doubletkaartje tussen de biedkaartjes zat. Ik weet het niet. Dat kan een hele geloofwaardige oorzaak zijn van een mechanische fout.

Dus nogmaals, na het verhaal van de arbiter ben ik ervan overtuigd dat mijn broer en ik op dezelfde lijn zitten.

Carolien:

Ja lastig als de heren het samen niet eens zijn (al zijn ze dat heel vaak wel), wellicht kan nummer drie nog een duit in het zakje doen.

Ikzelf zou het vervangen van het doublet absoluut niet toestaan.

Dit is zeker geen geval van misgrijpen (ander compartiment en het doublet kaartje is veel kleiner dan 1♥).

Hij heeft dus niet misgegrepen, maar is van gedachten veranderd. Of zijn X nu kwam door concentratieverlies of ergens anders door. Doublet is met deze slechte harten overigens helemaal niet zo gek: je geeft er beide hoge kleuren ermee aan.

Voor mij is 25A niet van toepassing en heeft de arbiter dus een foutje gemaakt door de vervanging toe te staan.

Met het "toch in 5♦ komen" ben ik het ook niet eens. Ik heb het mijn partner gevraagd, die was het met me eens dat noord na de 'normale' 3♥ van west (zeker 18 fitpunten) niet meer biedt.

Rob:

Ook mij lijkt - met deze gelijke kwetsbaarheid - 5♦ niet kansrijk voor een beter resultaat. Dat staat op zich los van de krachtverdeling binnen het OW-paar. Anderzijds kan ik mij voorstellen dat door de (wel of niet correcte correctie van oost) het doubleren er aantrekkelijker op zou kunnen worden.

Om die reden zou je voor NZ: NZ 5♦x-3 kunnen handhaven, en voor OW: NZ 5♦-3 (dus ongedoubleerd).

Stel dat nader onderzoek uitwijst dat de arbiter ten onrechte 25A toepaste, en daar heeft het wel alle schijn van, ik vel alleen geen oordeel voordat ik weet waarom de arbiter voor 25A koos, dan geeft 50% voor beide paren mij het beste gevoel.

+4 of -3

	♠ V 6 5	
	♥ H 9 8	
	♦ H V B 10 9 3	
	♣ 5	
♠ H 9 7 2		♠ 8 4
♥ 2		♥ 10 6 5 4 3
♦ A 6 5 2		♦ -
♣ A 8 6 3		♣ H V B 10 9 4
	♠ A B 10 3	
	♥ A V B 7	
	♦ 8 7 4	
	♣ 7 3	

Zuid speelt een gewaagd 3SA-contract, waarbij het klaverbezit bij het begin van het spelen de onzekere factor was.

West komt – gelukkig voor zuid – niet uit met klaveren maar met ♠7. Die wint dummy met ♠V, waarna de leider ♦H laat voorspelen.

Oost bekent niet en speelt een kleine klaveren. De slag wordt gewonnen door west met ♦A. De slag wordt dichtgelegd. West denkt even en vraagt dan aan oost: "Wat speelde jij eigenlijk bij?"

Terwijl de leider protesteert dat dat niet mag, heeft oost zijn kleine klaveren al getoond. De leider vraagt mij of hij nu aan west mag verbieden met klaveren te komen.

Ik heb hem daarvoor toestemming gegeven. Het resultaat was 3SA +4. Als OW de klaveren hadden gevonden was het 3SA -3.

Ik kan in de spelregels alleen art 66 hierover vinden, maar daarin staan geen sancties.

Rob:

Ik pluk uit artikel 12:

B 1

De bedoeling van het toekennen van een arbitrale score is de schade die een niet-overtredende partij heeft opgelopen, te herstellen en het voordeel dat een overtredende partij uit zijn overtreding behaald heeft, weg te nemen. Er is schade als een niet-overtredende partij een resultaat behaalt dat door een overtreding slechter is dan het resultaat dat verwacht mocht worden als de overtreding niet had plaatsgevonden - maar zie C1b

C 1 b

Bij het toekennen van een vervangende arbitrale score moet de wedstrijdleader trachten zo goed mogelijk te bepalen wat het waarschijnlijke resultaat op het bord geweest zou zijn zonder de overtreding.

Volgens artikel 66 is het tonen van de oostkaart een overtreding. Daar zullen vriend en vijand het over eens zijn.

De spelregels geven niet aan dat deze overtreding de leider het recht geeft een voorspeelbeperking op te leggen.

Dat betekent dat west mag voorspelen wat hij wil. Je moet hem echter wel vertellen dat je als arbiter je het recht voorbehoudt het resultaat aan te passen als je achteraf meent dat het resultaat is beïnvloed door deze overtreding.

En de vraag - na afloop van het spel - is of west na het voorspelen van klaveren, deze voortzetting vond door oosts overtreding.

West zal in ieder geval hebben opgemerkt dat oost geen ruiten bekende; en met wat dummy nog in ruiten heeft, valt die kleur af.

Schoppen is riskant. Oost heeft in ieder geval geen ♠A, want dan had oost ♠V graag overgenomen. En door de lange ruitenkleur van dummy weet oost dat als hij 3SA down wil spelen, dat moet gebeuren voor de leider weer aan slag komt.

Blijft over: harten- of klaverennaspel. Harten is met alleen ♥2 niet echt aantrekkelijk, dus blijft klaveren over.

Daarom zou ik het resultaat niet aanpassen voor NZ: vanwege het opgelegde klaverenvervolg. OW komen daardoor met de schrik vrij. Voor het toch tonen van de klaverenkaart kun je een kwarttop korting geven. Maar dat doe je uitsluitend als het tonen van de klaverenkaart geen reflex was.

Door jouw arbitrage is het juiste resultaat niet meer te achterhalen, dus: mag je voor beide paren G+ noteren ☺. Maar ... nu komt Ron ...

Ron:

De getoonde klaverkaart is ongeoorloofde informatie geworden en volgens artikel 16B moet de speler kiezen voor een logisch alternatief. Kennelijk had de speler een keuze, want er was een reden dat hij vroeg wat partner bijspeelde. Het spelen van klaveren is dan ingegeven door de OI van de ten onrechte getoonde kaart, dus moet de speler het alternatief kiezen.

Wat mij betreft staat de score.

Nieuwe artikel 15

Het nieuwe artikel 15 is een ramp op een clubavond voor wedstrijdleiding en spelers.

Iedereen moet wachten tot het uitgespeeld is.

Dan moeten die mensen alsnog naar de juiste tafel.

Daarna moeten er 3 spel aan die tafel gespeeld, want 1 van de paren heeft het spel al gespeeld.

Later aan de andere tafel, wanneer die spelers het spel tegenkomen kan het ook al niet gespeeld worden.

Bovendien eist dit een heel gedoe achteraf voor de computerpersoon, die de uitslag moet maken.

Op de oude manier van direct ophouden na een enkel bod, dan naar de goede tafel gaan, later het spel in dezelfde richting spelen.

Ze moeten dan even de arbiter roepen op het moment, dat ze voor de tweede keer dit spel tegenkomen tegen een ander paar.

Dan kan je er even bijstaan, zodat de bieding in ieder geval hetzelfde verloopt.

Dan hebben er tenslotte minder personen last van het verkeerd gaan zitten!

Ik zelf vind het helemaal niet erg om in de gaten te houden, dat de bieding voor de beide paren hetzelfde moet verlopen. Wel eis je dan dat ze in ieder geval in dezelfde richting zitten!

Dan heb je eventueel één draaihand. Geen probleem voor het NBBR.

In de B-lijn al helemaal. Dan zijn ze de eigen handen van het spel allang vergeten!

Ben benieuwd of je hier al eerder commentaar op hebt gehad.

Ik heb het in de B-lijn al meegemaakt en het toch even op de oude manier opgelost tot tevredenheid van iedereen, die het betrof! Wel eigenwijs, maar praktisch.

ARTIKEL 15

Verkeerd bord of verkeerde hand

A. Kaarten van een verkeerd bord

1. Een bieding wordt geannuleerd (samen met alle volgende biedingen) als ze door een speler gedaan werd met de kaarten van een verkeerd bord.
2.
  - a. Als de partner van de overtreder daarna een bieding heeft gedaan, moet de wedstrijdleader een arbitrale score geven.
  - b. Zo niet, dan doet de overtreder een bieding na de juiste hand te hebben ingezien en het bieden gaat vanaf dat punt normaal verder.
  - c. [Artikel 16C](#) is van toepassing op elke ingetrokken of geannuleerde bieding.
3. Als de overtreder daarna zijn bieding herhaalt op het bord waaruit hij ten onrechte zijn kaarten had genomen, mag de wedstrijdleader toestaan dat het bord normaal gespeeld wordt, maar hij moet een arbitrale score geven als de bieding van de overtreder verschilt (*noot: Een vervangende bieding verschilt als de betekenis duidelijk anders is of als het een psychologische bieding is*) van zijn oorspronkelijke geannuleerde bieding.
4. Bovenop de rechtzettingen hierboven kan een procedurele straf ([Artikel 90](#)) worden opgelegd.

B. Verkeerd bord ontdekt tijdens de bied- of speelperiode

(noot: Dit artikel is alleen van toepassing in paren- en individuele toernooien – zie artikel 86B voor viertallenwedstrijden)

Als de wedstrijdleader na de aanvang van de biedperiode ontdekt dat een deelnemer een bord speelt dat in die ronde niet voor hem bestemd is, dan:

1. Als een of meer spelers aan de tafel het bord al gespeeld hebben, al dan niet tegen de juiste tegenstanders, wordt het bord geannuleerd zowel voor zijn partij als voor zijn tegenstanders.
2. Als geen van de vier spelers het bord al gespeeld heeft, laat de wedstrijdleader het bieden en spelen voltooien. Hij laat het resultaat staan en kan beide paren verplichten het juiste bord later nog tegen elkaar te spelen.
3. De wedstrijdleader moet een kunstmatige arbitrale score toekennen [[zie Artikel 12C2a](#)] aan elke deelnemer die niet in de gelegenheid is geweest een geldige score te behalen.

ARTIKEL 15 bijlage

Opmerkingen

1. Opmerking 1

Artikel 15 is een stuk duidelijker geworden maar kan voor de clubpraktijk grote consequenties hebben. We kijken eerst naar 15A (dit was 17D in de oude spelregels), waarin nu beter is vastgelegd wat er moet gebeuren als iemand met kaarten van een verkeerd bord zit te spelen.

De moeilijkheden komen als een speler later het spel nog moet spelen waaruit hij de verkeerde hand had genomen en daarmee in eerste instantie al een bieding had gedaan. In 15A3 is bepaald dat de wedstrijdleider een arbitrale score moet geven als de bieding verschilt van zijn geannuleerde bieding. Dat is evident als een speler 1SA heeft geopend maar op het andere spel de 1SA opening een andere puntenrange aangeeft. Maar als het gaat om het verschil tussen een kwetsbare en niet-kwetsbare preëempt is het al een stuk minder duidelijk.

2. Opmerking 2

In 15B is bepaald dat wanneer spelers verkeerd zijn gaan zitten en dat na aanvang van de biedperiode wordt ontdekt het desbetreffende spel moet worden uitgespeeld als geen van de spelers het spel eerder heeft gespeeld. Tot september mocht dat juist niet en moest de wedstrijdleider als het spelen nog niet was begonnen de spelers naar de juiste tafel sturen en het bieden annuleren. Dat gaf natuurlijk allerlei gedoe als het spel later tegen andere tegenstanders moest worden gespeeld maar de nieuwe voorschriften leiden weer tot heel andere problemen:

- a. moeten de twee andere betrokken paren wachten totdat het spel is uitgespeeld.
- b. is er voor twee paren nu een extra spel in deze ronde, waardoor de kans groot is dat niet alle spellen in deze ronde op tijd kunnen worden gespeeld.
- c. moeten de behaalde scores correct in het rekenprogramma worden verwerkt. Dat betekent dat in de scorekaart aangepast moet worden welke paren tegen elkaar hebben gespeeld.
- d. moeten er dan nog arbitrale scores worden uitgedeeld aan de paren die het desbetreffende spel niet meer kunnen spelen. Op de website zal de Weko een voorbeeld publiceren van hoe een en ander precies moet worden uitgevoerd.

Ron:

Je hebt een punt dat artikel 15 wat meer werk geeft. Reden om het spelen af te maken was dat mensen die het spel later alsnog moeten spelen in de tussentijd alle gelegenheid hebben om de informatie over de handen uit te wisselen. Dus heeft de WBF besloten dat voorrang te geven.

Helaas hebben wij helemaal geen invloed op de spelregelmakers en verder moeten we ons aan de procedures houden: de WBF stelt de spelregels vast en die worden overgenomen door de NBB. En verder staan de spelregels zelf niet ter discussie, hoezeer je het misschien ook zou willen.

Dat je een geval op de "ouderwetse" manier hebt opgelost klinkt leuk, maar als dat paar of de tegenstander hiertegen in protest gaat, wordt jouw beslissing vernietigd. Het zal natuurlijk niet gauw gebeuren, maar een spelregel anders toepassen dan vastgesteld, alleen maar omdat dat gemakkelijker is, zou je toch niet moeten willen.

Rob:

Regels en procedures zijn bedacht voor de spelers. En uiteraard is het in ons aller belang om die stipt uit te voeren. Je voelt aan de toon van deze twee zinnen waarschijnlijk al dat er een 'maar' onderweg is. En inderdaad: wanneer een nieuwe regel door alle betrokken partijen als een verslechtering wordt gevoeld, en met ieders instemming nog even de oude aanpak wordt gevolgd, zie ik daar geen probleem in. En in dit geval ook niet formeel, omdat de Weko zelf – zie opmerking 2 onder d – heeft toegezegd een voorbeeld te publiceren. Zodra de Weko met een goed werkbaar voorbeeld komt zijn wij de laatsten om die niet onmiddellijk volledig toe te passen.

Niet gealtereerde Multi Landy

Spel 14

O/-

	♠A42	
	♥V43	
	♦HVB72	
	♣A10	
♠H9763		♠V85
♥B1092		♥H5
♦4		♦A1065
♣HV6		♣7543
	♠B10	
	♥A876	
	♦983	
	♣B982	

West noordoost zuid
 1SA pas pas
 2KL* 2Ru 3KL dbl
 3Sch pas pas

2KL was Landy niet gealtereerd. Oost dacht dat de 2KL reëel was.
 De arbiter (ik) geroepen. Ik heb het laten spelen en het resultaat vergeleken met anderen. Score 83,33%

Hoe moet ik deze score aanpassen

NZ-score	Aant.	Resultaat	Door	Start	MP NZ	MP OW	% NZ	% OW
+180	1	1SA +3	Noord	♠7	12,0	0,0	100,00	0,00
+120	3	1SA +1	Noord	♦5	8,0	4,0	66,67	33,33
	3	1SA +1	Noord	♦5	8,0	4,0	66,67	33,33
	3	1SA +1	Noord	♣5	8,0	4,0	66,67	33,33
+90	1	2♦ C	Noord	♠5	4,0	8,0	33,33	66,67
+50	1	3♣ -1	West	♦H	2,0	10,0	16,67	83,33
-50	1	1SA -1	Noord	♣4	0,0	12,0	0,00	100,0

Rob:

Eindelijk een makkie 😊. West geeft met zijn 2♣-bod minstens twee hoge 4-kaarten aan. West ziet ook dat oost **niet alerteert** en – over het onbegrijpelijk riskante 2♦-bod van noord – de voorkeur geeft aan 3♣. Door de Multi-Landy-afspraken kon oost zijn mooie lange klaverenkleur niet in zijn eerste beurt bieden. Dat doet hij nu wel. Oost heeft duidelijk geen interesse in wests hoge kleuren.

En met ♣HV6 mee in partners kleur zal west daar met een goed gevoel op (moeten) passen. Al is het maar om elke schijn van OI-gebruik door het niet alerteren te voorkomen.

Dus zou ik het resultaat veranderen in OW 3♣ gedoubleerd -2.